

*! Kétszoros
tudós*

T E R V Z E T

a Magyar Tudományos Akadémia Filozófiai Tanszékére.

A Filozófiai Kutató Intézet hiánya nagymértékben gátolja mind a tervszerű, szervezett kutatómunkát, mind pedig filozófiai életünk központi irányítását. Ennek a hiánynak bizonyosmértvű pótlására szükségesnek tartjuk a Magyar Tudományos Akadémia filozófiai tanszékének felállítását. Ezt a megoldást alkalmazzák a Lengyel Népköztársaságban is, ahol már hosszabb idő óta működik az Akadémián filozófiai tanszék.

A tanszéknek két főfeladata lenne: egyrészt az Akadémia hatáskörébe tartozó filozófiai - ideológiai problémákkal való foglalkozás, másrészt a tervszerű kutatómunka alapjainak lerakása. Részleteiben a következő feladatokat kellene megoldania:

- 1/ Az akadémikusok számára szervezett ideológiai konferenciák ügyeinek intézése.
- 2/ Az intézeti kutatók ideológiai oktatásának szervezése, ellenőrzése.
- 3/ A szaktudományok szakmai-ideológiai vitáinak szorgalmazása és támogatása.
- 4/ Központi filozófiai előadások szervezése.
- 5/ A filozófia II. ötéves tervében meghatározott egyes filozófiai témák kidolgozása.
- 6/ Az egyetemi tanszékeken és egyéb intézményekben folyó kutatómunka koordinálása.
- 7/ A Filozófiai Főbizottság és a szakbizottságok vitáinak előkészítése és lebonyolítása.
- 8/ A filozófiai könyvkiadás ügyeinek intézése (az akadémiai kiadványok megjelenésének szorgalmazása, a Szikra, az Akadémiai Könyvkiadó filozófiai kiadványainak összehangolása).
- 9/ A Filozófiai Évkönyvnek folyóirattá válásával felmerülő adminisztrációs feladatok ellátása.

Az említett feladatok megoldásának a következő személyi feltételei vannak:

Erdei László tudományos kutatónak a tanszékre helyezése.
Heller Ágnes kandidátusnak tudományos kutatói állás biztosítása.
Nagy Lajos rendes aspiránsnak a tanszékhez rendelése.
Tamás György főelőadónak a tanszékre való áthelyezése.
Bodnár Jánosné adminisztrátornak a II. Osztályról a tanszékre való áthelyezése.

Tehát csupán egy új tudományos kutatói állásra lenne szükség.

Szervezeti szempontból két megoldást javasolunk:

- a) a tanszéket az Elnökség alá kellene rendelni, vagy
- b) önálló intézményként a II. Osztály vezetőségének hatáskörébe tartozna (mint például a Földrajztudományi Kutatócsoport).

Budapest, 1955. november 24.

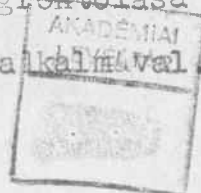
Szabó Imre -
osztálytitkár.

Néprajztudományi kutató csoport felállítása.

A II. Osztály vezetősége szeptember 13-án tartott ülésén határozatot hozott a Néprajztudományi Kutató Csoport 1956-ban történő felállítására vonatkozóan. A kutatócsoport feladata lenne a magyar néprajz és folklóre tudományos kutatási tervek elkészítése, a különböző néprajzi intézmények fővárosi és vidéki kutató tervei alapján. A kutatócsoport, majd később az Intézet szervezi a magyar néprajz és folklóre elvi ideológiai kérdéseinek megvitatását elméleti monográfiákban, tanulmányokban való kidolgozását, elősegíti kutatóink marxista-leninista szellemének elmélyítését, Az Intézet illetve annak tudományos tanácsa átvinné az akadémiai főbizottság feladatkörét.

A kutatócsoport 6 tudományos és 3 adminisztratív munkatárssal kezdené meg működését. A 6 kutató részére nem kell új állásokat szervezni, ezek az állások a különböző néprajzi intézmények keretéből vehetők át. Igényel egy félállásos vezetői, illetve osztályvezetői állást és 3 adminisztratív munkatársi státuszt.

Ezzel kapcsolatban az alábbiakat kívánjuk hozzáfűzni: A kutatócsoport felállítása létszám és forint többletet jelent. A Minisztertanács részéről az új szerv felállításával kapcsolatban abban az esetben várható kedvező döntés, ha a népgazdaság részére újabb megterhelést nem jelent. Előreláthatólag az új intézmény bér és üzemeltetési jellegű költségeket is jelent, ezért szükséges az Elnökség megfontolása a kutató csoport felállításához való hozzájárulás alkalmával.

Az osztályok javaslatai a Nagygyűléssel kapcsolatban.

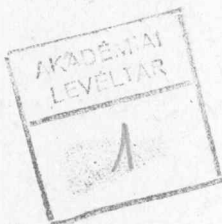
"Az Elnökség 1955. június 25-i ülésén határozatot hozott, hogy az osztályok foglalkozzanak a nagygyűlések rendezésének kérdésével és tegyenek javaslatot arra, hogy a jövőben hogyan lehetne célszerűbben megrendezni a nagygyűlést. A javaslatokat pedig összegezve a főtitkár terjessze az Elnökség elé."

Az osztályok foglalkoztak a nagygyűlés rendezésének kérdésével és javaslataikat az alábbiakban terjeszttem elő:

Az osztályok egyöntetűen felvetik, hogy szükséges-e évről-évre a nagygyűlést az eddig méretben, ennyire reprezentatív módon és zsufolt programmal megrendezni. A nagygyűlés így - különösen a nagyszámu külföldi vendég miatt - rendkívül költséges és a rendezés szinte hónapokra leköti az Akadémia vezetőségét és apparátusát. Az egyes előadások biztosítása is évről-évre fokozódó nehézséggel jár, mivel szaporodnak a kongresszusok és az egyéb tudományos ülések. Ezért tanácsos lenne a nagygyűlés egyszerűbbé tétele.

A nagygyűlés egyszerűbbé tételére szóló javaslatok között eltérések mutatkoznak. Ezek összesítése után a következőket ismertetem:

- 1./ A nagygyűlés az osztályok nyilvános beszámoló ülésére, a közgyűlésre és egy-két össz-akadémiai reprezentatív előadásra szorítkozzék. Mellőzni kellene a külföldi delegációk évenkénti meghívását. Az 1955. évihez hasonló nagygyűlést esetleg öt évenként kellene tartani, az eddiginél is alaposabb tudományos előkészítéssel. Ezek az ~~öt~~ évenként ismétlődő nagygyűlések kapcsolódhatnának az ~~öt~~ éves tudományos tervek ciklusaihoz, és egyuttal egy-egy terv előkészítését és zálogát is jelentenék a magyar tudomány nagyarányu

seregszemléjeként. Ezekre az alkalmakra külföldi résztvevőket is kellene hívni, továbbá ezekben az években más tudományos kongresszusokat nem szabadna rendezni, hogy minden erőt a nagygyűlésre tudjunk összpontosítani. Általában a nagygyűlésekhez, kongresszusok, konferenciák nehezen volnának kapcsolhatók, és ezért azok rendezése a továbbiakban is más időpontban célszerű.

- 2./ Helyes lenne, ha az Akadémia - melynek nagygyűlési programja a tudományok mindegyikére szétaprózódott - sok munkáját és kiadását egy tudományos célra koncentrálná és a nagygyűlések szokott formája helyett évenként egy-egy tudománynak, vagy tudományos fejezetnek művelével rendezne tudományos kongresszust, annak ellenére, hogy ez a nagygyűlés intézményének sok éves hagyományával ellenkezne.
- 3./ Az osztályok többsége javasolja, hogy a nagygyűlés 3 napig tartson, ahol egy-, vagy két- az egész tudományt vagy több osztályt érintő és érdeklő, átfogó jelentőségű elvi előadás, az osztályok beszámolóit és a közgyűlés szerepeljen.
- 4./ A nagygyűlés befejeztével az osztályok tartsanak kongresszusokat, konferenciákat, tudományos ülészeket.

Egyebek.

Képzőművészeti díj adományozása.

A Népművelési Minisztérium azzal a kéréssel fordult az Akadémiához, hogy képzőművészetünk legújabb eredményeiről december közepén megnyíló VI. Magyar Képzőművészeti kiállításon az Akadémia ajánljon fel díjat és azt a kiállítás megnyitó ünnepén lehetőleg személyesen adja át annak a művésznek, akinek odaitéli. Ezzel kapcsolatban javasoljuk, hogy az Elnökség foglaljon állást a díj összegében és a pénzforrás ügyében. Két lehetőség van: 1., az ösztöndíjkeretből, 2. az akadémiai jutalmazási alapból

biztosíthatjuk az összeget.

Javasoljuk, hogy az akadémiai díj 6-8.000 Ft legyen.

Egyebek.

Székfoglaló előadás.

November 21-én: Sötér István levelező tag
"Madách Imre" címmel megtartotta székfoglaló
előadását.

Az elhangzott székfoglaló előadást az illetékes
osztály elfogadta és kéri az Elnökséget, hogy a székfoglaló
előadás elfogadását hagyja jóvá.

